

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność”

National Secretariat of Science and Education of NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 6 marca 2026 r.

L.dz. KSNiO/KSOiW/70/2026

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

Wniosek w sprawie objęcia dodatkiem za trudne lub uciążliwe warunki pracy nauczycieli realizujących kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach ogólnodostępnych

Szanowna Pani Minister,

Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” zwraca się z wnioskiem o niezwłoczne podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do objęcia dodatkiem za trudne lub uciążliwe warunki pracy nauczycieli współorganizujących kształcenie (nauczycieli wspomagających), nauczycieli pracujących w klasach integracyjnych oraz nauczycieli realizujących nauczanie indywidualne.

Obecny stan prawny prowadzi do systemowej nierówności w obrębie tej samej grupy zawodowej. Nauczyciele szkół specjalnych otrzymują dodatek za pracę w trudnych i uciążliwych warunkach, co stanowi uznanie specyfiki ich obowiązków. Jednocześnie nauczyciele pracujący w szkołach ogólnodostępnych w modelu edukacji włączającej – mimo że wykonują pracę o porównywalnym stopniu trudności, obciążenia psychicznego oraz odpowiedzialności – takiego dodatku nie otrzymują.

Różnicowanie sytuacji płacowej tych nauczycieli nie znajduje obiektywnego i merytorycznego uzasadnienia. W praktyce oznacza to, że osoby wykonujące zadania o zbliżonym charakterze i stopniu złożoności traktowane są odmiennie wyłącznie ze względu na typ placówki, a nie rzeczywisty charakter pracy.

Nauczyciele współorganizujący kształcenie oraz nauczyciele klas integracyjnych pracują z uczniami posiadającymi orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym z uczniami z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zaburzeniami ze spektrum autyzmu, poważnymi zaburzeniami zachowania oraz uczniami wymagającymi stałego wsparcia terapeutycznego. Ich obowiązki obejmują nie tylko realizację podstawy programowej, lecz również współtworzenie i realizację indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych (IPET), dostosowywanie metod pracy do indywidualnych potrzeb ucznia, reagowanie na sytuacje kryzysowe – w tym zachowania agresywne i autoagresywne – oraz stałą współpracę z rodzicami i specjalistami.

Analogicznie nauczyciele realizujący nauczanie indywidualne wykonują pracę w warunkach wymagających szczególnej odpowiedzialności, często w bezpośrednim, jednoosobowym kontakcie z uczniem o znaczących deficytach zdrowotnych lub rozwojowych, bez wsparcia zespołu klasowego.

Obciążenie psychofizyczne tych nauczycieli jest realne i porównywalne z obciążeniem nauczycieli szkół specjalnych. Różnica polega jedynie na organizacyjnej formule kształcenia, a nie na stopniu trudności pracy.

Taka sytuacja budzi poważne wątpliwości w kontekście konstytucyjnej zasady równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP) oraz zasady równego traktowania w zatrudnieniu, wyrażonej w przepisach prawa pracy. Różnicowanie wynagrodzenia za pracę o porównywalnym charakterze i stopniu trudności, bez obiektywnego uzasadnienia, może być postrzegane jako naruszenie standardu równego traktowania.

W kontekście systemowego rozwijania edukacji włączającej brak odpowiednich mechanizmów wsparcia finansowego jest rozwiązaniem niespójnym i krótkowzrocznym. Państwo promuje model włączający, zwiększa liczbę uczniów z orzeczeniami w szkołach ogólnodostępnych, nakłada na nauczycieli nowe obowiązki, a jednocześnie nie zapewnia adekwatnych instrumentów rekompensujących zwiększone obciążenie.

Brak dodatku za trudne warunki pracy dla tej grupy nauczycieli prowadzi do narastającego zniechęcenia zawodowego, problemów z pozyskiwaniem kadry oraz realnego ryzyka destabilizacji systemu wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W dłuższej perspektywie może to osłabić skuteczność edukacji włączającej i obniżyć jakość wsparcia udzielanego uczniom.

W związku z powyższym Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty NSZZ „Solidarność” wnosi o podjęcie pilnych działań legislacyjnych zmierzających do:

- objęcia dodatkiem za trudne lub uciążliwe warunki pracy nauczycieli wspomagających, nauczycieli klas integracyjnych oraz nauczycieli realizujących nauczanie indywidualne,
- wprowadzenia jednoznacznych kryteriów przyznawania dodatku w oparciu o rzeczywisty charakter wykonywanej pracy,
- przeprowadzenia analizy porównawczej warunków pracy nauczycieli szkół specjalnych i nauczycieli pracujących w modelu edukacji włączającej,
- zabezpieczenia finansowania dodatku ze środków budżetu państwa.

Utrzymywanie obecnego stanu oznacza dalsze pogłębianie nierówności płacowej w obrębie tej samej grupy zawodowej oraz osłabianie prestiżu pracy nauczycieli realizujących szczególnie wymagające zadania.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący
KSNiO NSZZ „Solidarność”

dr Waldemar Jakubowski